

YLEISET SATAMAOPEROINTIEHDOT 2022

Sisällysluettelo

YLEISTÄ	1
1 § SATAMAOPEROINTISOPIMUKSEN SOPIJAPUOLET	1
2 § YLEISTEN SATAMAOPEROINTIEHTOJEN SITOVUUS	1
3 § SATAMAOPERAATTORIN TEHTÄVÄT	1
4 § SÄHKÖINEN VIESTINTÄ	2
TOIMEKSIANTAJAN VELVOLLISUUDET JA VASTUU	2
5 § TIETOJEN JA OHJEIDEN ANTAMINEN SEKÄ TAVARAN TOIMITTAMISEN JA VASTAANOTTAMISEN VALMISTELU	2
6 § TIETOJEN ANTAMINEN TAVARAN ERITYISISTÄ OMINAISUUKSISTA	2
7 § SATAMAOPERAATTORIN OIKEUS TOIMIA ILMAN TOIMEKSIANTAJAN OHJEITA	3
8 § SATAMAOPERAATTORIN OIKEUS SIIRTÄÄ JA MYYDÄ TAVARA SEKÄ KULJETUSYKSIKKÖ	3
9 § TAVARAN MÄÄRÄN TOTEAMINEN	3
10 § TAVARAN VAKUUTTAMINEN	3
11 § TAVARAN MUKANA SEURAAVIEN NOSTOVÄLINEIDEN KUNTO	4
12 § ALUKSEN JA MUUN KULJETUSVÄLINEEN OMINAISUUDET	4
13 § TOIMEKSIANTAJAN VASTUU	4
SATAMAOPERAATTORIN VELVOLLISUUDET JA VASTUU	4
14 § SATAMAOPERAATTORIN TEHTÄVIEN SUORITTAMINEN	4
15 § SATAMAOPERAATTORIN TYÖAJAT	5
16 § AIKALASKELMA (TIME SHEET)	5
17 § ALUKSEN LASTILOJEN PUHDISTUS	5
18 § VARASTOINTITODISTUS	5
19 § VARASTOINTITAPA	5
20 § ILMOITUS TAVARAVAHINGOSTA	5
21 § SATAMAOPERAATTORIN JA TOIMEKSIANTAJAN VÄLINEN ODOTUSAIKAA KOSKEVA RISKINJAKO	5
22 § SATAMAOPERAATTORIN VASTUU TYÖNTEKIJÖISTÄÄN JA AVUSTAJISTAAN SEKÄ TYÖNTEKIJÖIDEN JA AVUSTAJIEN VASTUU	6
23 § SATAMAOPERAATTORIN VASTUUN ALKAMINEN JA PÄÄTTYMINEN HÄNEN HALTUUNSA USKOTUSTA TAVARASTA	6
24 § SATAMAOPERAATTORIN VASTUUN PERUSTE TAVARAA JA MUUTA OMAISUUTTA KOHDANNEISSA VAHINGOISSA SEKÄ VIIVÄSTYSTILANTEISSA	6
25 § SATAMAOPERAATTORIN VASTUUN PERUSTE MUISSA VAHINKOTILANTEISSA	7
26 § SATAMAOPERAATTORIN VAHINGONKORVAUKSEN LASKEMINEN	7
27 § SATAMAOPERAATTORIA VASTAAN TEHTÄVÄ REKLAMAATIO	8
28 § SATAMAOPERAATTORIIN KOHDISTUVIEN SAATAVIEN VANHENTUMINEN	8
MUUT EHDOT	8
29 § SATAMAOPERAATTORIN TAKAUTUMISOIKEUS (INDEMNITEETTISUOJA)	8
30 § SATAMAOPERAATTORIN PANTTIOIKEUS	9
31 § TALLETUS JA VAKUUS	9
32 § SOVELLETTAVA LAKI JA TUOMIOISTUINMENETTELY	9

YLEISET SATAMAOPEROINTIEHDOT 2022

Satamaoperaattorit ry on laatinut nämä Yleiset satamaoperointiehdot 2022, joilla on päivitetty Yleiset satamaoperointiehdot 2006. Päivitetyt kohdat ovat 6.3, 26.1, 26.2, 27.1, 27.3 ja 28 §. Satamaoperaattorit ry:n jäsenillä ei ole velvoitetta soveltaa kyseisiä ehtoja toimeksiantoissa. Satamaoperaattori ja tämän toimeksiantaja voivat sopia haluamistaan ehdoista.

YLEISTÄ

1 § Satamaoperointisopimuksen sopijapuolet

1. Satamaoperaattori ja tämän toimeksiantaja ovat satamaoperointisopimuksen sopijapuolia.
2. Toimeksiantajan solmiessa satamaoperointisopimuksen hän toimii samalla myös tavarän lähettäjän ja vastaanottajan puolesta näiden valtuuttamana asiamiehenä. Kyseisen valtuutuksen nojalla tavarän lähettjä ja vastaanottaja ovat sidottuja satamaoperointisopimukseen. Toimeksiantaja takaa, että hänellä on valtuutus toimia tavarän lähettäjän ja vastaanottajan asiamiehenä.
3. Toimeksiantajaa sitovia satamaoperointiehtoja sovelletaan myös tavarän lähettäjään ja vastaanottajaan.

2 § Yleisten satamaoperointiehtojen sitovuus

Yleiset satamaoperointiehdot 2022 sitovat sopijapuolia,

- a) jos ne ovat satamaoperointisopimuksen osa
- b) jos niihin on viitattu sopijapuolia sitovalla tavalla tai
- c) jos ehtojen soveltaminen perustuu sopijaosapuolten omaksumaan käytäntöön.

3 § Satamaoperaattorin tehtävät

1. Satamaoperointitehtävät saattavat sisältää esimerkiksi seuraavia toimenpiteitä:
  - a) tavaröiden ja kuljetusyksiköiden lastauksen alukseen tai muuhun kuljetusvälineeseen ja purkauksen aluksesta tai muusta kuljetusvälineestä
  - b) kuljetusyksiköiden lastauksen ja purkauksen ja kuljetusyksiköihin lastattavien tavaröiden kiinnittämisen ja irrottamisen
  - c) satamassa tapahtuvan kuljetuksen
  - d) tavaröiden ja kuljetusyksiköiden vastaanottamisen, varastoimisen ja luovuttamisen sekä niiden yhteydessä tapahtuvan määrän ja ulkoisen kunnon tarkastamisen
  - e) laivausyksiköiden kokoamisen ja purkamisen
  - f) raportoinnin ja tavarän tilauksen lastausta varten
  - g) tavaröiden ja kuljetusyksiköiden ahtauksen aluksessa tai sijoittelun muussa kuljetusvälineessä
  - h) tavaröiden ja kuljetusyksiköiden siirtämisen kuljetusvälineestä toiseen.

2. Satamaoperaattorin tehtävät on sovittu satamaoperointisopimuksessa. Satamaoperaattori ei ole velvollinen hoitamaan muita kuin kyseisessä sopimuksessa mainittuja tehtäviä.

3. Mikäli satamaoperaattorina toimivan yrityksen ja toimeksiantajan välillä sovelletaan sekä Yleisiä satamaoperointiehtoja 2022 että Pohjoismaiden Speditööriliiton yleisiä määräyksiä ja mikäli kyseiset ehdot ovat ristiriidassa keskenään, sovelletaan ensisijaisesti Yleisiä satamaoperointiehtoja 2022, jos yritys on suorittanut pääasiassa satamaoperointiin kuuluvia tehtäviä.

4 § Sähköinen viestintä

Kaikki Yleisissä satamaoperointiehdoissa 2022 esiintyvät viittaukset asiakirjoihin, kirjallisiin ja muihin tiedonantoihin sekä ilmoituksiin tarkoittavat myös sähköistä viestintää. Asiakirjat ja tiedonannot voidaan allekirjoittaa sähköisesti.

TOIMEKSIANTAJAN VELVOLLISUUDET JA VASTUU

5 § Tietojen ja ohjeiden antaminen sekä tavaran toimittamisen ja vastaanottamisen valmistelu

1. Toimeksiantaja on velvollinen antamaan satamaoperaattorille tarvittavat tiedot ja ohjeet riittävän ajoissa toimeksiantoon liittyvien tehtävien suorittamiseksi. Ohjeet on annettava kirjallisesti suoraan satamaoperaattorille. Toimeksiantajan on myös annettava satamaoperaattorille osoite, mihin tavaraa koskevia ilmoituksia voidaan lähettää ja mistä tavaraa koskevia ohjeita voi saada.

2. Toimeksiantajan on muiden velvoitteidensa lisäksi huolehdittava myös siitä, että satamaoperaattorin satamaoperointisopimuksen mukaiset tehtävät voidaan suorittaa tehokkaasti sekä tavanomaisia työmenetelmiä ja satamantapaa noudattaen. Toimeksiantaja vastaa siitä, että:

- a) tavara on asianmukaisesti merkitty ja pakattu
- b) toimeksiantajan suorittama kuormaus autoon, rautatievaunuun tai muuhun maakuljetusneuvoon tai kuljetusyksikköön on asianmukainen
- c) yksiköity tavara on asianmukaisesti kuormattu ja sidottu kuljetusvälineeseen.

6 § Tietojen antaminen tavaran erityisistä ominaisuuksista

1. Toimeksiantajan on huolehdittava siitä, että Suomen laissa annetut ja Suomen viranomaisen antamat määräykset tietynlaisen tavaran (esimerkiksi vaarallisen tai painavan tavaran) merkitsemisestä, pakkaamisesta, selvittämisestä ja tiedottamisesta sekä Suomen laissa annetut ja Suomen viranomaisen antamat määräykset tavaraa koskevasta muusta seikasta on asianmukaisesti hoidettu ja että satamaoperaattori riittävän ajoissa saa tiedon kaikista näistä seikoista.

2. Toimittaessaan satamaoperaattorille ADR- tai IMDG-luokituksen mukaista tavaraa, toimeksiantajan on huolehdittava siitä, että satamaoperaattorille ilmoitetaan riittävän ajoissa erikseen vaaran luonne, varastointitapa sekä varoimenpiteet, joihin satamaoperaattorin on ryhdyttävä tavaran vaarallisen luonteen vuoksi. Toimeksiantajan on noudatettava Suomen lakia, Suomen viranomaisen antamia määräyksiä sekä satamassa voimassa olevaa satamajärjestystä.

3. Toimeksiantajan on riittävän ajoissa ilmoitettava satamaoperaattorille hänen haltuunsa luovutettavasta erityisen arvokkaasta tavarasta sekä toimitettava tarvittavat tiedot ja riittävät ohjeet tällaisen tavaran käsittelyä ja varastointia varten.

7 § Satamaoperaattorin oikeus toimia ilman toimeksiantajan ohjeita

Satamaoperaattorilla on oikeus tehtäviä suorittaessaan toimia ilman toimeksiantajan ohjeita toimeksiantajan edun mukaisesti, mikäli ohjeita ei kohtuudella voida hankkia. Satamaoperaattori toimii näissä tapauksissa toimeksiantajan lukuun.

8 § Satamaoperaattorin oikeus siirtää ja myydä tavara sekä kuljetusyksikkö

1. Jos tavaraa tai kuljetusyksikköä ei vastaanoteta 45 päivän kuluessa siitä, kun satamaoperaattori on purkanut ne kuljetusvälineestä ja varastoinut ne, satamaoperaattorilla on oikeus ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin syntyvien kustannusten vähentämiseksi. Satamaoperaattorilla on oikeus toimeksiantajan lukuun siirtää tavara ja kuljetusyksikkö pois satama-alueelta ja varastoida ne tarkoituksenmukaisella tavalla. Toimeksiantaja on velvollinen korvaamaan satamaoperaattorille kaikki tästä aiheutuneet kustannukset.

2. Satamaoperaattorilla on oikeus ryhtyä tämän pykälän ensimmäisessä kappaleessa mainittuihin toimenpiteisiin myös silloin, kun tavarán tai kuljetusyksikön lastaamista ei voida aloittaa tavarasta, kuljetusyksiköstä, aluksesta tai muusta kuljetusvälineestä johtuvan esteen vuoksi. Satamaoperaattorilla on kyseinen oikeus kun 14 päivää on kulunut siitä, kun lastauksen piti alkaa sovitulla tavalla. Toimeksiantaja on velvollinen korvaamaan satamaoperaattorille kaikki tästä aiheutuneet kustannukset.

3. Jos syntyy vaara, että satamaoperaattorin hallussa olevan tavarán arvo vähenee tai jos tavarán ominaisuudet aiheuttavat vaaraa henkilölle, omaisuudelle tai ympäristölle, eikä toimeksiantajaa tavata tai jos hän ei kehotuksen saatuaan viipymättä huolehdi tavarán poissiirtämisestä tai vaaran torjumisesta muulla tavoin, satamaoperaattorilla on oikeus ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin vaaran torjumiseksi. Satamaoperaattorilla on oikeus toimeksiantajan lukuun siirtää tavara ja kuljetusyksikkö pois satama-alueelta ja varastoida ne tarkoituksenmukaisella tavalla. Toimeksiantaja on velvollinen korvaamaan satamaoperaattorille kaikki tästä aiheutuneet kustannukset.

4. Satamaoperaattorilla on oikeus myydä tavara ja kuljetusyksikkö,

- a) jos edellä tämän pykälän 1-3 kappaleessa mainittuja toimenpiteitä ei voida pitää riittävinä
- b) jos satamaoperaattori ei kohtuudella löydä tarkoituksenmukaista varastointitilaa
- c) jos satamaoperaattorilla on perusteltu syy uskoa, että toimeksiantaja ei korvaa tavarán ja kuljetusyksikön siirrosta ja säilyttämisestä aiheutuneita kustannuksia tai
- d) muissa tilanteissa, kun tavarán ja kuljetusyksikön siirtämistä tai säilyttämistä on pidettävä kohtuuttomana.

Satamaoperaattorilla on lisäksi oikeus myydä tavara ja kuljetusyksikkö sen mukaan mitä laissa elinkeinonharjoittajan oikeudesta myydä noutamatta jätetty esine säädetään. Mikäli kolmannella henkilöllä oli parempi oikeus tavararaan kuin toimeksiantajalla, toimeksiantajan on korvattava satamaoperaattorille tämän kolmannelle henkilölle tavarán ja kuljetusyksikön siirrosta tai myynnistä maksaman määrän.

9 § Tavarán määrán toteaminen

Toimeksiantajan on huolehdittava tavarán määrán toteamisesta lastauksen ja purkauksen yhteydessä sekä tavaraa muutoin satamaoperaattorille luovutettaessa, jollei toisin ole nimenomaan sovittu.

10 § Tavarán vakuuttaminen

Toimeksiantajan on huolehdittava siitä, että tavara ja kuljetusyksikkö on vakuutettu häviämisen ja vahingoittumisen varalta niiden ollessa satamaoperaattorin hallussa. Satamaoperaattori ei ole velvollinen ottamaan tavaralle tai kuljetusyksikölle vakuutusta jollei toisin ole nimenomaan sovittu.

11 § Tavarankansu mukana seuraavien nostovälineiden kunto

Toimeksiantajan on huolehdittava siitä, että tavarankansu mukana tulevien nostovälineiden on oltava viranomaisten hyväksymiä, kun nostovälineiltä sellaista hyväksyntää Suomen lain nojalla edellytetään.

12 § Aluksen ja muun kuljetusvälineen ominaisuudet

1. Jos aluksella on lastinkäsittelylaitteet, toimeksiantajan on huolehdittava siitä, että satamaoperaattorin käyttöön tulevissa lastinkäsittelylaitteissa on riittävä lastinkäsittelykapasiteetti kyseessä olevan tavarankansu siirtämiseen ja että lastinkäsittelylaitteet myös muutoin ovat asianmukaiset.

2. Aluksen lastinkäsittelylaitteiden, varusteiden ja kulkuteiden rakenteen ja kunnan on vastattava Suomen lainsäädäntöön perustuvia ja Suomen viranomaisen antamia määräyksiä, joiden tarkoituksena on suojella aluksen lastauksessa ja purkauksessa työskenteleviä työntekijöitä.

3. Aluksen rakenteiden on kestettävä tavanomaisten lastinkäsittelykoneiden ja -laitteiden käyttöä. Aluksen on myös kestettävä tavanomaista kauhakuormausta, kun kuljetettava lasti sitä edellyttää.

4. Aluksen on muutoinkin oltava sopiva sovittuun satamaoperointitehtävään. Se edellyttää muun muassa, että:

- a) aluksen lastiaukot ovat riittävän suuret lastin siirtoon
- b) aluksen lastitilat ovat sellaiset, että konetyöskentely ja muu tehokas lastin käsittely on mahdollista
- c) aluksen lastauksessa ei ole tarvetta tavanomaisesta poikkeaviin kirvesmiestöihin, lastin tuentaan tai lastin ja työskentelytilojen suojaukseen.

5. Muulla kuljetusvälineellä kuin aluksella on oltava soveltuvin osin ominaisuudet, joita tämän pykälän 1-4 kappaleen mukaisesti alukselta edellytetään.

13 § Toimeksiantajan vastuu

1. Jos toimeksiantaja on laiminlyönyt 5 - 6 ja 9 - 12 §:n tai muita satamaoperointisopimukseen perustuvia velvoitteitaan, toimeksiantaja on vastuussa satamaoperaattorille aiheuttamastaan vahingosta, kustannuksista ja taloudellisesta menetyksestä. Toimeksiantajan on vastuusta vapautuakseen näytettävä, että hän ei tässä yhteydessä ole syyllistynyt huolimattomuuteen.

2. Tämän pykälän ensimmäisestä kappaleesta riippumatta toimeksiantaja on vastuussa satamaoperaattorille aiheutetusta vahingosta ja taloudellisesta menetyksestä sekä aiheutetuista kustannuksista sen johdosta, että toimeksiantaja ei ole ilmoittanut satamaoperaattorille 6 §:ssä mainitusta tavarasta.

3. Tämän pykälän ensimmäisestä kappaleesta riippumatta toimeksiantaja on vastuussa satamaoperaattorin kustannuksista, jotka ovat aiheutuneet siitä, että aluksen tai muun kuljetusvälineen ominaisuudet eivät ole sellaisia kuin 12 §:ssä edellytetään.

4. Tavarankansu siirrosta tai myynnistä aiheutuneista satamaoperaattorin kustannuksista on säädetty 8 §:ssä.

SATAMAOPERAATTORIN VELVOLLISUUDET JA VASTUU

14 § Satamaoperaattorin tehtävien suorittaminen

Satamaoperaattori on velvollinen suorittamaan sovitut tehtävät huolellisesti ja nopeasti.

15 § Satamaoperaattorin työajat

1. Satamissa noudatetaan työehtosopimusten mukaisia työaikamuotoja, jotka ovat kaksivuorotyö ja kolmivuorotyö. Kaksivuorotyössä työviikko on maanantaista lauantaihin ottaen huomioon arkipyhät ja niiden aatot siten, että maanantaista perjantaihin tehdään kaksi vuoroa ja lauantaina ja arkipyhien aattoina aamuvuoro. Päivittäisen säännöllisen työvuoron pituus on enintään kahdeksan tuntia.

2. Yrityskohtaisesti voidaan sopia ensimmäisestä kappaleesta poikkeavista työaikajärjestelyistä työehtosopimuksen edellyttämällä tavalla.

16 § Aikalaskelma (time sheet)

Satamaoperaattorin on laadittava aluksen lastaus- ja purkaustoimeksiannossa päivittäinen aikalaskelma (time sheet). Ylityöt, odotusajat sekä käytetyt aineet ja tarvikkeet on merkittävä aikalaskelmaan. Laskelma on toimitettava aluksen päällikön, perämiehen tai aluksen edustajan allekirjoitettavaksi.

17 § Aluksen lastitilojen puhdistus

1. Satamaoperaattori ei ole velvollinen tavaran purkauksen päätyttyä puhdistamaan aluksen lastitilaa eikä poistamaan lastijäämiä ja tuentamateriaalia.

2. Irtolastin purku katsotaan päättyneeksi, kun lastitila on konepuhdas. Muu purkaus katsotaan päättyneeksi, kun lasti on siirretty aluksesta.

18 § Varastointitodistus

Jos satamaoperaattori on sitoutunut varastoimaan tavaran, hänen on pyynnöstä annettava todistus tavaran varastoinnista. Varastointitodistus on kuitti vastaanotetusta tavarasta. Varastointitodistus ei ole todistus tavaran määrästä, ellei tarkastuslaskenta ole sisällynyt toimeksiantoon.

19 § Varastointitapa

Jollei toimeksiantaja ole antanut kirjallisia ohjeita tavaran varastoinnista, satamaoperaattorilla on oikeus valita varastointitapa.

20 § Ilmoitus tavaravahingosta

Jos tavara on hävinnyt, vähentynyt tai vahingoittunut, satamaoperaattori on velvollinen ilmoittamaan siitä välittömästi toimeksiantajalle. Satamaoperaattori ei ole velvollinen selvittämään, kuka on vastuussa vahingosta. Satamaoperaattori on velvollinen tekemään reklamaation toimeksiantajan puolesta vain, jos tästä on nimenomaan sovittu.

21 § Satamaoperaattorin ja toimeksiantajan välinen odotusaikaa koskeva riskinjako

1. Toimeksiantaja on velvollinen korvaamaan satamaoperaattorille aluksen lastaukseen, purkaukseen ja lastinkäsittelyyn muutoin liittyvän odotusajan kustannukset, kun työtä ei ole tehty toimeksiantajan, laivastajan, vastaanottajan tai aluksen puolella olevan esteen johdosta. Jos työtä ei ole tehty satamaoperaattorin

puolella olevan esteen johdosta, toimeksiantaja ei ole velvollinen korvaamaan satamaoperaattorin odotusaikaan liittyviä kustannuksia.

2. Jos ylityön aikana syntyy ylivoimainen este, toimeksiantaja on velvollinen tämän pykälän ensimmäisestä kappaleesta riippumatta korvaamaan satamaoperaattorille odotusajasta syntyneet kustannukset.

22 § Satamaoperaattorin vastuu työntekijöistään ja avustajistaan sekä työntekijöiden ja avustajien vastuu

1. Satamaoperaattori vastaa 24 - 25 §:ssä mainituissa vastuutilanteissa työntekijöidensä menettelystä tehtävän suorittamisessa kuten omista teoistaan ja laiminlyönneistään. Tehtävän suorittamisena ei pidetä työntekijän tahallisia rikollisia tekoja.

2. Satamaoperaattori on vastuussa hänen lukuunsa toimivan yrityksen aiheuttamasta vahingosta vain, jos satamaoperaattori on ollut huolimaton yrityksen valinnassa, valvonnassa tai ohjeistamisessa. Satamaoperaattorin vastuu määräytyy tällöin näiden ehtojen mukaisesti.

3. Satamaoperaattorin työntekijä ja toimeksiannossa avustava yritys ja sen työntekijät voivat vapautua vastuustaan tai rajoittaa sitä vetoamalla satamaoperointisopimuksen ehtoihin, jos korvausta vaaditaan toimeksiannon yhteydessä aiheutetusta vahingosta.

23 § Satamaoperaattorin vastuun alkaminen ja päättyminen hänen haltuunsa uskotusta tavarasta

1. Satamaoperaattorin vastuu hänen haltuunsa uskotusta tavarasta alkaa tavarantoimituksesta. Vastuu päättyy, kun tavara on luovutettu toimeksiantajalle tai sille, jolla on oikeus ottaa tavara haltuunsa, tai sille, jolla on oikeus ottaa tavara haltuunsa toimeksiantajan tai tavarantoimitajan lukuun, tai kun tavara on asetettu tässä kappaleessa mainittujen henkilöiden käyttöön.

2. Jos satamaoperaattori on ottanut tavarantoimituksen vastaan ilman, että säilytysajasta on sovittu, satamaoperaattorin vastuu tavarasta päättyy 14 päivän kuluttua siitä, kun satamaoperaattori on lähettänyt toimeksiantajalle ilmoituksen siitä, ettei satamaoperaattori enää säilytä tavaraa.

24 § Satamaoperaattorin vastuun peruste tavaraa ja muuta omaisuutta kohdanneissa vahingoissa sekä viivästystilanteissa

1. Satamaoperaattori on vastuussa tavarantoimituksen häviämisestä, vähentymisestä ja vahingoittumisesta sekä tavarantoimituksen viivästymisestä 23 §:ssä mainittuna vastuukautena, jos näytetään, että häviäminen, vähentyminen, vahingoittuminen tai viivästymisen on johtunut satamaoperaattorin huolimattomuudesta.

2. Jos tavara katoaa, vähenee tai vahingoittuu tai sen toimitus tai luovutus viivästyy kuljetusvälineen tai kuljetusyksikön lastauksen, ahtauksen tai purkauksen yhteydessä, satamaoperaattorilla on, tämän pykälän ensimmäisen kappaleen määräysten lisäksi, oikeus vedota rahdinkuljettajan tai rahdinottajan vastuusta vapautumista tai vastuun rajoittamista koskeviin säännöksiin ja ehtoihin.

3. Satamaoperaattori on vastuussa alukselle, muulle kuljetusvälineelle tai muulle omaisuudelle kuin käsiteltävälle tai varastoitavalle tavaralle aiheutetusta vahingosta, jos näytetään, että sellainen vahinko on johtunut satamaoperaattorin huolimattomuudesta.

25 § Satamaoperaattorin vastuun peruste muissa vahinkotilanteissa

Satamaoperaattori vastaa toimeksiantajan muista kuin 24 §:ssä mainituista vahingoista, jos näytetään, että vahinko on johtunut satamaoperaattorin huolimattomuudesta.

26 § Satamaoperaattorin vahingonkorvauksen laskeminen

1. Tavarán ja/tai kuljetusyksikön häviämisestä, vähentymisestä tai vahingoittumisesta johtuva satamaoperaattorin vahingonkorvaus lasketaan samanlaisen tavarán ja/tai kuljetusyksikön arvon mukaan sillä paikalla, jossa ja siihen aikaan, jolloin satamaoperaattori otti tavarán ja/tai kuljetusyksikön vastaan.
2. Satamaoperaattorin vastuu tavarán häviämisestä, vähentymisestä tai vahingoittumisesta on tämän pykälän 1 kappaleesta huolimatta rajoitettu 666,67:ään erityiseen nosto-oikeuteen (SDR)¹ jokaiselta kollilta tai muulta tavarayksiköltä, tai kahteen SDR:ään kilolta kyseessä olevan tavarán kokonaispainosta, jos vastuu näin laskettuna muodostuu kollilta tai muulta tavarayksiköltä laskettua määrää suuremmaksi. Konttia, kuormalavaa tai vastaavaa kuljetusyksikköä on vastuunrajoituksen suhteen pidettävä erillisenä edellä mainittuna tavarayksikkönä. Kontin, kuormalavan tai vastaavan kuljetusyksikön hävitessä tai vahingoituessa ja/tai tavarán hävitessä, vähentyessä tai vahingoituessa, enimmäiskorvaus on kuitenkin 15.000 SDR kutakin vahinkotapahtumaa kohti.
3. Jos konttia, kuormalavaa tai vastaavaa kuljetusyksikköä on käytetty tavarán yhteenlastaamiseen, muodostaa toista kappaletta sovellettaessa jokainen kolli tai muu tavarayksikkö, joka kuljetusasiakirjan mukaan on pakattu kuljetusyksikköön, yhden kollin tai tavarayksikön. Muutoin kuljetusyksikössä oleva tavara muodostaa yhden yksikön. Jos itse kuljetusyksikkö on hävinnyt tai vahingoittunut, muodostaa se oman yksikön, jollei satamaoperaattori omista sitä tai muutoin ole antanut sitä käyttöön. Kuljetusasiakirjalla tarkoitetaan tässä kappaleessa sen rahdinkuljettajan antamaa kuljetusasiakirjaa, johon satamaoperaattorin toiminta liittyy.
4. Tavarán luovutuksen viivästyttämisestä aiheutuneesta vahingosta satamaoperaattori on vastuussa enintään määrällä, joka vastaa toimeksiannosta maksettavaa vastiketta.
5. Satamaoperaattorin 24.3 §:ssä mainittu vastuu on rajoitettu 15.000 SDR:ään kutakin vahinkotapahtumaa kohti. Jos vahinko on kohdannut muuta kuljetusvälinettä kuin alusta satamaoperaattorin vastuu on kuitenkin rajoitettu 7.500 SDR:ään kutakin vahinkotapahtumaa kohti. Jos kumpaakin edellisissä lauseissa mainittua vastuunrajoitusta on sovellettava, satamaoperaattorin yhteenlaskettu vastuu on rajoitettu 15.000 SDR:ään kutakin vahinkotapahtumaa kohti siten, että vastuu muuta kuljetusvälinettä kuin alusta kohdanneesta vahingosta on rajoitettu tämän enimmäismäärän sisällä 7.500 SDR:ään.
6. Satamaoperaattorin 25 §:ssä mainittu vastuu on rajoitettu 15.000 SDR:ään kutakin vahinkotapahtumaa kohti.
7. Satamaoperaattori ei missään tilanteessa vastaa toimeksiantajaa kohdanneesta välillisestä vahingosta, kuten tuotannon tai liikevaihdon vähentymisestä tai keskeytymisestä tai voitosta, joka on jäänyt saamatta sen vuoksi, että sopimus sivullisen kanssa on rauennut tai jäänyt täyttämättä oikein.
8. Satamaoperaattorille ja hänen vastuullaan toimiville henkilöille määrättävä yhteenlaskettu vastuu ei saa ylittää tämän pykälän mukaisia vastuunrajoituksia.

---

1 SDR = Special Drawing Right = Erityinen nosto-oikeus. Erityisellä nosto-oikeudella tarkoitetaan Yleisissä satamaoperointiehdossa 2022 Kansainvälisen Valuuttarahaston määrittelemää erityistä nosto-oikeutta. Erityisen nosto-oikeuden muuntaminen euroksi on toimitettava sen päivän kurssin mukaan, jona vastuusta asetetaan vakuus tai, jollei vakuutta aseteta, jona maksu tapahtuu. Muunnettaessa on euron arvo määrättävä käyttäen sitä laskemistapaa, jota Kansainvälinen Valuuttarahasto sanottuna päivänä soveltaa omassa toiminnassaan.

9. Mitä Yleisissä satamaoperointiehdossa 2022 ja satamaoperointisopimuksessa muutoin määrätään satamaoperaattorin vastuusta vapauttamisesta ja vastuun rajoittamisesta, on voimassa, vaikka häneen kohdistettu kanne ei perustuisikaan satamaoperointisopimukseen.

27 § Satamaoperaattoria vastaan tehtävä reklamaatio

1. Tavarahan vähentymistä tai vahingoittumista koskeva reklamaatio on tehtävä satamaoperaattorille kirjallisesti. Jos tavarahan väheneminen tai vahingoittuminen voidaan ulkoisesti havaita, reklamaatio on tehtävä satamaoperaattorin luovuttaessa tavarahan toimeksiantajalle tai muulle tavarahan vastaanottamiseen oikeutetulle henkilölle. Muussa tapauksessa reklamaatio on tehtävä seitsemän päivän kuluessa tavarahan luovuttamisesta toimeksiantajalle tai muulle tavarahan vastaanottamiseen oikeutetulle henkilölle. Jollei toimeksiantaja ole reklamoinut tavarahan vähentymisestä tai vahingoittumisesta edellä mainitun mukaisesti, katsotaan tavara luovutetuksi sellaisena kuin se kuljetusasiakirjassa tai muussa vastaavassa asiakirjassa on kuvattu, jollei muuta näytetä. Toimeksiantajan on puhevallan menettämisen uhalla ilman aiheetonta viivästystä tehtävä reklamaatio satamaoperaattorille hävinneestä tavarasta. Tämä ehtokohta 27.1 koskee vastaavasti ja soveltuvien osin kuljetusyksikköä.

2. Tavarahan luovutuksen viivästymisestä johtuva reklamaatio on puhevallan menettämisen uhalla tehtävä kirjallisesti 21 päivän kuluessa tavarahan luovuttamisesta.

3. Aluksen tai muun kuljetusvälineen, jolla ei tarkoiteta konttia, kuormalavaa tai vastaavaa kuljetusyksikköä, vahingoittumista koskeva reklamaatio on puhevallan menettämisen uhalla tehtävä kirjallisesti ennen aluksen tai muun kuljetusvälineen lähtöä satamasta, kuitenkin viimeistään kahden päivän kuluessa vahingon syntymisestä.

4. Muissa kuin 1 - 3 kappaleessa mainituissa tapauksissa reklamaatio on puhevallan menettämisen uhalla tehtävä kirjallisesti 21 päivän kuluessa vahingon syntymisestä.

28 § Satamaoperaattoriin kohdistuvien saatavien vanhentuminen

Kanne satamaoperaattoria vastaan on puhevallan menettämisen uhalla pantava vireille yhden vuoden kuluessa. Aika lasketaan seuraavasti:

1) tavarahan viivästys-, häviämis-, vähentymis- tai vahingoittumistapauksessa ja/tai kuljetusyksikön viivästys-, häviämis- tai vahingoittumistapauksessa päivästä, jolloin satamaoperaattori luovutti tavarahan ja/tai kuljetusyksikön vastaanottamiseen oikeutetulle henkilölle tai siitä kun tavara ja/tai kuljetusyksikkö olisi pitänyt tälle luovuttaa.

2) muuta kuin tämän pykälän ensimmäisessä kohdassa mainittua vahinkoa koskevassa tapauksessa siitä päivästä, jolloin tässä kohdassa tarkoitettu vahinko on tapahtunut.

MUUT EHDOT

29 § Satamaoperaattorin takautumisoikeus (indemniteettisuoja)

Jos satamaoperaattori on korvausvelvollinen kolmannelle henkilölle vahingosta, joka perustuu satamaoperaattorin satamaoperointisopimukseen kuuluviin velvoitteisiin, satamaoperaattorilla on oikeus vaatia toimeksiantajalta korvausta takautumisteitse. Toimeksiantaja on velvollinen korvaamaan satamaoperaattorille kolmannelle henkilölle korvatun määrän, mikäli satamaoperaattori ei olisi ollut satamaoperointiehtojen nojalla korvausvelvollinen, jos toimeksiantaja olisi vaatinut vastaavaa korvausta satamaoperaattorilta.

30 § Satamaoperaattorin panttioikeus

1. Satamaoperaattorilla on panttioikeus hänen valvonnassaan olevaan tavaraan sekä kaikkien tavaraa rasittavien kustannusten että hänen kaikkien muiden samalta toimeksiantajalta olevien saatavien vakuudeksi. Satamaoperaattorin panttioikeus käsittää myös hänen palkkionsa sekä varastovuokran. Satamaoperaattorin saatavien on perustuttava sellaisiin tehtäviin, jotka kuuluvat satamaoperointiin.
2. Jos tavara häviää, vähenee tai vahingoittuu, satamaoperaattorilla on sama panttioikeus korvauksiin, jotka vakuutusyhtiö, rahdinkuljettaja, rahdinottaja tai joku muu suorittaa.
3. Ellei satamaoperaattorin erääntynyttä saatavaa makseta, satamaoperaattorilla on oikeus asianmukaisella tavalla myydä tavaraa niin paljon, että kustannusten lisäksi hänen yhteenlasketut saatavansa tulevat katetuiksi.
4. Satamaoperaattorin on, mikäli mahdollista, tiedotettava riittävän ajoissa toimeksiantajalle toimenpiteistä, joihin hän aikoo ryhtyä panttioikeutensa nojalla.
5. Mikäli kolmannella henkilöllä oli parempi oikeus tavaraan kuin toimeksiantajalla, on toimeksiantaja velvollinen korvaamaan satamaoperaattorille sen määrän, minkä satamaoperaattori on joutunut korvaamaan kolmannelle henkilölle tavarann myynnin johdosta.

31 § Talletus ja vakuus

Jos satamaoperaattorin ja toimeksiantajan välillä syntyy riitaa satamaoperaattorin laskun perusteista tai määrästä, laskua vastaava määrä on talletettava yhteiselle pankkitilille Suomessa. Satamaoperaattorilla on panttioikeus talletettuun määrään. Kun riita on ratkaistu, satamaoperaattorin on viipymättä ilmoitettava pankille satamaoperaattorin oikeudesta talletettuun määrään sekä panttioikeuden raukeamisesta talletukseen muilta osin.

32 § Sovellettava laki ja tuomioistuinmenettely

Satamaoperaattorin ja hänen toimeksiantajansa väliseen satamaoperointisopimukseen sovelletaan Suomen oikeutta. Satamaoperointisopimukseen liittyvät riidat käsitellään satamaoperaattorin kotipaikan tuomioistuimessa.